

Considerente pentru școli sigure, pentru copii și adolescenți

Document elaborat de:

Alice Hrib
Andra Ilișanu
Bruno Farțade
Miruna Datcu
Miruna Lucaci
Raluca Cojoc
Raluca Dărăuță
Vlad Polcovnicu

În colaborare cu:

Alina Zăbrăuțanu
Amalia Diaconu
Anca Crăciun
Oana Droiman

Opiniile exprimate în acest document aparțin autorilor și nu reflectă neapărat poziția UNICEF.

Context

La nivel național, odată cu declanșarea pandemiei de COVID-19, au fost propuse o serie de intervenții corelate, intersectoriale, în domeniile educație și sănătate, astfel încât să poată fi adoptate soluții punctuale, de urgență, în contexte locale diferite, adaptate constrângerilor, limitărilor și nevoilor din fiecare județ, din fiecare școală.

Documentul prezent a fost elaborat pe baza vizitelor în 53 de unități de învățământ din județul Bacău, cu scopul de a oferi sprijin direct, practic și contextualizat acestor unități școlare (inclusiv tuturor structurilor lor de educație școlară și preșcolară) pentru a analiza proceduri și procese locale în baza cărora decidenții să se poată asigura că măsurile pentru prevenirea transmiterii virusului SARS-CoV –2 sunt implementate și respectate și procesul educațional poate continua într-un mediu sigur, la un nivel de calitate cel puțin asemănător celui de până acum.

Scopul documentului este de a învăța din provocările unităților de învățământ de la nivel local, de a prezenta o radiografie locală a aspectelor practice și de a documenta abordarea pentru diferite tipuri de infrastructuri școlare, astfel încât aceste informații să poată fi valorificate în a sprijini același proces la nivel național, înainte de începerea noului an școlar 2020-2021, în noul context de provocări lansate de pandemie.

Considerațiile și propunerile inserate în prezentul document vizează, în egală măsură, aspecte din pregătirea unităților de învățământ în stabilirea proceselor și procedurilor de aducere a copiilor la școală, triaj, acces, așezare în bănci, acces la facilitățile de toaletă, comunicarea cu toți actorii implicați, procedurile de luare a pauzelor, de a lua masa și de a învăța, din perspectiva regulilor de prevenire a transmiterii virusului SARS-CoV-2.

Situația școlilor din Bacău parte a programelor UNICEF

53

Școli vizitate

28

Școli în mediul rural

25

Școli în mediul urban

26

Școli care au în structură și grădiniță

11

Școli cu spații de cazare și spații de servit masa

5

Școli cu toalete pentru persoane cu dizabilități și CES

2

Școli care nu au apă curentă

7

Școli cu grupuri sanitare în afara clădirii

Număr de microbuze *în mediul rural, pentru toate structurile

167

Structuri ardate școlilor

31.559

Elevi

274

Elevi cu dizabilități și/ sau CES

2.415

Cadre didactice

22

Școli cu personal medical școlar

21

Școli ajutate de un asistent medical comunitar pe perioada examenelor

14

Școli ajutate de un medic de familie pe perioada examenelor

8

Cazuri confirmate de SARS-CoV2 în mediul rural

Pentru că provocările pe care le ridică actualul context pandemic vizează comunitățile în ansamblul lor, răspunsurile și reacțiile trebuie să fie, de asemenea, formulate și articulate la nivel intersistemic, interinstituțional. Din acest motiv, considerăm absolut necesar și recomandăm **colaborări și practici intersectoriale**, care să sprijine sistemul educațional în găsirea celor mai bune soluții și în promovarea celor mai bune practici odată cu începerea anului școlar, indiferent de scenariul în care se vor desfășura cursurile la un moment dat sau altul, astfel încât, din punct de vedere al condițiilor de igienă și sănătate, să fie limitată la maximum posibil răspândirea îmbolnăvirii cu SARS-CoV-2, în unitățile de învățământ și în comunitate.

Se recomandă, astfel, colaborări interinstituționale între școli și Direcțiile de Sănătate Publică (DSP) pentru identificarea noilor măsuri care se impun și aplicarea lor în funcție de condițiile concrete din fiecare școală și de recomandările UNICEF. Trebuie avută în vedere crearea unor canale de comunicare directă între școală și DSP, informările între cele două instituții trebuind să fie cât mai rapide și eficiente, eventual cu desemnarea unor birouri sau persoane de comunicare directă cu școlile, în cadrul DSP-urilor, pe tema infectării cu SARS COV 2 și a măsurilor de prevenție, în școli.

Deosebit de importantă este și întărirea colaborării cu autoritățile locale, astfel încât acestea să acorde ajutorul prompt și eficace atunci când condițiile o impun, în funcție de necesitățile punctuale din fiecare comunitate și în raport cu specificul fiecărei unități de învățământ.

În acest document s-a urmărit sistematizarea datelor culese din șase arii de analiză stabilite astfel încât cele mai multe dintre posibilele probleme ce pot apărea să fie discutate cu echipele de la nivelul școlilor și să fie propuse posibile soluții de rezolvare, cu identificarea diferitelor categorii de sprijin necesar în acest sens. Cele șase arii de analiză propuse acoperă:

- ◆ **măsuri igienico-sanitare;**
- ◆ **operațiuni sigure în școli;**
- ◆ **transportul școlar;**

- ◆ comunicarea cu părinții, elevii și personalul din unitățile de învățământ;
- ◆ instruirea personalului didactic, nedidactic, auxiliar și al elevilor;
- ◆ aspecte specifice pentru grădinițe.

În cadrul **măsurilor igienico-sanitare** s-au analizat, ca aspecte importante: cantitatea de materiale sanitare existente pe stoc/necesare (măști, mănuși, dezinfectant, dispensoare, săpun, hârtie), starea tuturor claselor și încăperilor din punct de vedere al noilor reguli de distanțare și a regulilor de igienă și siguranță. Planurile de curățenie au fost parcurse și s-au făcut precizări specifice pentru fiecare școală în vederea îmbunătățirii condițiilor actuale. S-a întocmit câte un raport personalizat pe fiecare unitate de învățământ, în care s-au notat atât nevoile, cât și nivelul de pregătire al școlii în vederea păstrării normelor de igienă și siguranță. Majoritatea școlilor au mare nevoie de materiale sanitare (măști, mănuși, dezinfectant, dispensoare), ele neavând stocuri mai mari de o săptămână. În general, toate ferestrele se pot deschide și clasele se aerisesc imediat, lucrările de renovare a încăperilor se apropie de sfârșit, la unele școli schimbându-se chiar și mobilierul pentru a dispune de mai mult spațiu în vederea distanțării. Unele unități de învățământ se confruntă cu următoarea problemă: au grupuri sanitare în exteriorul clădirilor și nu beneficiază de apă curentă, fapt ce va spori numărul de îmbolnăviri în cazul în care chiar și un elev se poate infecta.

În ceea ce privește **operațiunile sigure în școli**, au fost vizate posibilele circuite pe care le pot urma elevii și personalul școlii, astfel încât să existe intrare și ieșire separate, senzori unici de deplasare marcate specific cu semne pe podea/paviment și/sau în curte. De asemenea, s-a pus problema aparținătorilor care însoțeau până acum copiii și care nu vor mai avea acces în unitate și s-au propus soluții care au în vedere nevoia unor copii de a fi ajutați de către un adult, cu precădere preșcolarii, dar și copiii cu nevoi speciale (cu CES/dizabilități). Activitățile de grup (de exemplu, orele de educație fizică/atelierele de lucru din cadrul liceelor cu profil tehnologic), cât și pauzele reprezintă aspecte care necesită monitorizare suplimentară din partea cadrelor didactice. Pentru cămine și săli de mese s-au făcut mențiuni speciale ce țin de siguranța activităților desfășurate, întrucât reprezintă elemente importante din spațiul școlar care au ridicat probleme conducerii unităților de care aparțin.

Întrucât vizitele s-au desfășurat atât în mediul urban cât și rural, s-a luat în considerare subiectul **transportului școlar**, fiind necesară:

- tratarea autobuzelor școlare ca extensii ale clasei;

- includerea deplasării către școală în condiții de siguranță și de sănătate în planurile de redeschidere a școlilor;
- primirea de informații de la administratorii de școli privind deplasările în condiții de siguranță și sănătate, spre exemplu în mediul urban existând unități școlare în care peste 70% din efectivul de elevi provine din mediul rural și folosește mijloace de transport în comun;
- transmiterea schimbărilor survenite în programul de transport școlar, prelucrarea procedurilor și proceselor astfel încât toți factorii interesați să fie informați din timp și pregătiți să se adapteze și să sprijine școala și toți elevii; există posibilitatea ca programul celui de-al doilea schimb (unde va fi necesar) să nu coincidă cu cel al transportului public suburban;
- planificarea, pretestarea, implementarea și monitorizarea deplasărilor elevilor;
- coordonarea unui orar flexibil cu sistemele de transport școlar/transport comun pentru a introduce schimbările referitoare la frecvența, orele și volumele de pasageri-elevi pentru a sprijini distanțarea fizică;
- sprijinirea nevoilor elevilor vulnerabili și a celor marginalizați pentru deplasări către școală în condiții echitabile, de siguranță și sănătate;
- analiza străzilor sau limitarea numărului de vehicule din zona adiacentă școlii, intervalele de deschidere și de terminare a orelor, respectiv să meargă pe jos, cu bicicleta și cu trotineta în siguranță până la școală.

În timpul unei crize precum pandemia de COVID-19, consolidarea comunicării, a transparenței și încrederii este crucială pentru a pune în practică măsurile de limitare a răspândirii virusului. **Comunicarea cu elevii, părinții și personalul școlilor** poate contribui la înțelegerea și abordarea temerilor, a interpretărilor greșite, la consolidarea implicării comunitare pentru abordarea dificultăților întâlnite. O comunicare bine stabilită între școală și părinți va asigura un spațiu de ascultare a îngrijorărilor, feedback-ului, miturilor și zvonurilor privind COVID-19, precum și transmiterea de informații despre virus. Se recomandă, astfel:

- folosirea celor mai potrivite canale de comunicare, cu elevii și părinții/apartinătorii, deseori comunicarea este deficitară din cauza lipsei de internet, interesului sau educației;
- ca toți părinții și elevii, inclusiv cei mai vulnerabili, să poată avea acces la informațiile esențiale prin transmiterea unor informații adaptate nivelului de dezvoltare a copiilor și accesibile tuturor elevilor, inclusiv celor cu dizabilități;
- transmiterea informațiilor privind COVID-19 prin toate mijloacele și în toate formele posibile; este esențială afișarea mesajelor cheie pentru a reaminti acțiunile necesare;
- informațiile transmise să fie adaptate nivelului de dezvoltare a copiilor și accesibile tuturor elevilor, inclusiv celor cu dizabilități.

În ceea ce privește **instruirea personalului didactic/nedidactic/auxiliar, a elevilor și comunicarea cu elevii, familiile și personalul școlilor**, au fost urmărite aspecte legate de existența unui personal specializat ce poate instrui comunitatea școlară, a unei proceduri actualizate de instruire periodică în vederea măsurilor de prevenire și a simptomatologiei infecției cu SARS-CoV 2. Recomandările principale au vizat suplimentarea cadrelor medicale, astfel încât fiecare unitate de învățământ să dispună de cel puțin un medic și un asistent, întocmirea și distribuirea către școli a unor materiale informative adaptate pe grupe de vârstă conținând mesaje de sănătate, prezentarea informațiilor privind măsurile din contextul epidemiologic la ședințele cu părinții și în cadrul orelor de dirigiență. Un alt aspect important este eficientizarea comunicării dintre unitățile de învățământ și DSP, recomandându-se repartizarea unui reprezentant DSP fiecărei școli, astfel încât să existe o comunicare permanentă și bidirecțională. Se mai recomandă alocarea de fonduri pentru a asigura dispozitivele necesare comunicării online pentru populațiile defavorizate, astfel oferindu-se acces la informare atât elevilor, cât și aparținătorilor.

În cadrul **măsurilor specifice pentru grădinițe**, au fost vizate în special evitarea împărțirii de obiecte între copii (jucării, creioane de colorat etc.), respectarea distanțării de un metru și dezinfecția regulată a tuturor obiectelor atinse frecvent. În timpul vizitelor a fost recomandată împărțirea obiectelor pe bănci înainte de a ajunge copiii, astfel încât să se evite distribuția între ei a obiectelor și dezinfecția acestora înainte și după fiecare utilizare. Pentru a putea fi respectate normele de distanțare în spațiile de odihnă și pe durata servirii mesei, pot fi reamenajate spațiile comune, pătuțurile atașate vor fi despărțite și copiii vor fi poziționați cu capetele în direcții opuse (în cazurile în care nu există pătuțuri individuale). Planurile de dezinfecție și igienizare a spațiilor de joacă au fost parcurse, existând deja proceduri stabilite, însă materialele de dezinfecție și curățenie vor ajunge doar pentru o perioadă limitată de timp. De asemenea, se recomandă a se realiza reglementări cu privire la materialele de curățenie și dezinfecție (mopuri cu abur, lămpi UV) astfel încât să nu se realizeze achiziții care nu sunt necesare. Ni s-a pus în atenție faptul că aparținătorii însoțeau până acum copiii și îi ajutau să se schimbe, lucru ce nu va mai fi posibil, de aceea va fi necesară desemnarea unor persoane responsabile de aceste sarcini prin suplimentarea posturilor personalului grădiniței.

În egală măsură, întrucât contextele de aplicare a noilor reguli din domeniul igienei și păstrării sănătății presupun **particularizări și adaptări în cazul copiilor/elevilor/tinerilor cu dizabilități și/sau cerințe educaționale speciale (CES)**, considerăm maxim oportune colaborări interinstituționale la nivel național (între Ministerul Educației și Cercetării, Agenția Națională pentru Drepturile Persoanelor cu Dizabilități, Copii

și Adopții, alte posibile organisme la nivel național care activează în domeniu) și la nivel local (Inspectorate Școlare Județene, unități de învățământ, Centre Județene de Resurse și Asistență Educațională, cabinete psihologice și de terapie, ONG-uri care activează în domeniu și funcționează la nivelul comunităților) în scopul asigurării de sprijin metodologic școlilor: ghiduri de lucru pentru cadrele didactice, materiale de sprijin și îndrumare pentru copii și părinți adaptate cerințelor educaționale speciale, expertiză tehnică și suport dedicat. De asemenea, considerăm oportună atragerea acelor organizații locale ale persoanelor cu dizabilități care pot fi implicate în toate etapele de răspuns din partea școlilor și autorităților locale, de la identificarea nevoilor acestor copii/elevi și tineri, la dezvoltarea de mesaje – cheie și măsuri concrete și intervenții punctuale de sprijin, la nivelul fiecărei școli care are înscriși copii/elevi/tineri cu CES și /sau dizabilități.

Nevoile resimțite în zona de sănătate de către copiii cu CES și/sau dizabilități fizice, mintale, intelectuale sau senzoriale sunt mai mari decât ale celorlalți copii și, în plus, stigmatizarea acestora este un fenomen care poate accentua mai mult disparitățile existente și expunerea acestora la un risc mai mare de îmbolnăvire cu SARS COV 2. În plus, asigurarea condițiilor de păstrare a **sănătății mintale** și a mecanismelor de suport psihologic pentru copiii/elevii/tinerii cu dizabilități în contextul distanțării fizice reprezintă o provocare în plus, dat fiind că această categorie este deja beneficiara unei abordări diferențiate, iar distanțarea fizică poate fi resimțită ca o izolare suplimentară, resimțită negativ.

Din acest motiv, considerăm că pregătirea și planificarea răspunsurilor (la nivel comunitar și instituțional – școlar) la provocările lansate de infecția cu noul coronavirus trebuie să fie inclusive și adaptate specificului și nevoilor particulare ale acestor copii/elevi/tineri. Astfel, în contextul realocării resurselor la nivelul unităților de învățământ, susținem necesitatea continuității serviciilor sociale și de sănătate asigurate copiilor cu dizabilități și/sau CES, completată de noi măsuri care iau în considerare nevoile specifice ale acestora și privesc infrastructura, resursele umane, măsurile igienico-sanitare, transportul școlar, comunicarea cu personalul școlii, elevii și familiile copiilor/elevilor/tinerilor cu dizabilități și/sau CES. Răspunsul la COVID-19 trebuie să includă deliberat și direct ținut și **categoria copiilor cu dizabilități și/sau cerințe educaționale speciale**, cu regăsirea unor demersuri specific adresate în construcția bugetelor și în alocarea resurselor, altfel există riscul ca aceștia să fie excluși din măsurile de răspuns și prevenție, în ciuda riscului crescut pe care această categorie îl presupune.

În timp ce se confruntă cu un posibil risc crescut de îmbolnăvire, copiii/elevii/tinerii cu CES și/sau dizabilități se pot confrunta și cu obstacole diverse și provocări în calea accesării măsurilor de prevenție și răspuns, față de care propunem și o serie de recomandări:

PROVOCĂRI	RECOMANDĂRI
<p>Informările cu privire la regulile de prevenție, igienă și păstrare a sănătății, transmise într-o formă inadecvată, pot face inaccesibile mesajele respective pentru copiii/elevii/tinerii cu dizabilități auditive, vizuale, intelectuale sau fizice, care nu pot accesa în aceste condiții informații cheie despre prevenție și asistența medicală necesară.</p>	<ul style="list-style-type: none">• Toate mesajele privind păstrarea stării de sănătate ar trebui să fie disponibile și:<ul style="list-style-type: none">○ în Braille și în materiale tipărite cu caractere mai mari pentru copiii/elevii cu deficiențe de vedere severe sau medii;○ în versiuni ușor de citit pentru copiii/elevii cu dizabilități intelectuale;○ ca mesaje scrise sau video cu subtitrare de text și / sau limbaj de semne, pentru persoanele cu deficiențe de auz.
<p>Personalul didactic, didactic auxiliar și nedidactic, inclusiv personalul din domeniul medical cu care copiii cu dizabilități și/sau CES interacționează în școală, nu are de cele mai multe ori pregătirea necesară pentru a comunica mesajele privind regulile de prevenție a îmbolnăvirii și igienă în context pandemic în forme accesibile diferitelor tipuri de dizabilități (limbajul semnelor, alte resurse de sprijin al comunicării).</p> <p>Personalul cu care copii și elevii cu dizabilități și /sau CES intră în contact va avea atribuții în determinarea acestora în a purta măști și a respecta</p>	<ul style="list-style-type: none">• Elaborare de ghiduri, instrumente și fișe de comunicare adaptate cu mesaje privind regulile de igienă și sănătate, puse la dispoziția personalului și instruirea acestuia în forme de comunicare accesibile și/ sau acces la interpretii de limbaj al semnelor;• Instruirea personalului pentru a nu considera încălcarea regulilor din partea copiilor cu dizabilități și/sau CES ca intenție, ci pe fondul dificultăților de procesare cognitivă, de cele mai multe ori; folosirea unor instrucțiuni clare pentru acești copii, fără multe explicații și utilizarea întotdeauna a unui ton prietenos în discuțiile privind respectarea regulilor de igienă.

<p>toate regulile de igienă și sănătate, fără a fi familiarizat, însă, cu modul particular în care acești copii se raportează la reguli externe.</p>	
<p>Copiii/elevii cu dizabilități pot prezenta un risc crescut de îmbolnăvire cu SARS COV 2 generat de faptul că pot întâmpina dificultăți în accesarea măsurilor de igienă în absența sprijinului din partea unei alte persoane sau necesită îngrijire și sprijin special din partea unei alte persoane pentru a putea respecta distanțarea fizică.</p>	<ul style="list-style-type: none">• Restricțiile pentru păstrare a sănătății publice prin limitarea cât de mult posibil a contactului cu alte persoane ar trebui adaptate, ajustate în cazul acelor copii/elevi cu CES pentru care contactul, inclusiv pe perioada programului școlar, cu acea persoană care îi însoțește și îi sprijină educațional, fizic și emoțional, este resimțit ca o necesitate absolută, altfel fiind posibil expus la neglijare și abuz.
<p>Purtarea materialelor de protecție (măști) pentru elevii cu tulburări din spectrul autist (TSA) poate lansa provocări speciale, întrucât aceștia întâmpină frecvent probleme senzoriale.</p>	<ul style="list-style-type: none">• Permitearea, în cazul acestor copii, a îndepărtării măștii la anumite activități/intervale și includerea acestei măsuri în procedurile și măsurile luate la nivelul școlii, precum și comunicarea acestei măsuri către ceilalți elevi și părinți, astfel încât să fie înțeleasă și acceptată fără a genera atitudini de discriminare;• Realizarea unor orare vizuale, pentru acești copii, cu marcarea intervalului în care este obligatorie purtarea măștii;• Folosirea unui sistem de tokeni și a unor recompense (activități preferate, alimente) pentru a încuraja acești copii să poarte mască;• Folosirea poveștilor sociale pentru a-i ajuta să înțeleagă modalitatea de comportament (cum port masca, respectarea distanței, cum intrăm în școală, etc.); elevii cu TSA pot fi încurajați să își creeze propria poveste socială care să ajute la acceptare și înțelegerea utilității măsurilor

	<p>propuse (implicarea directă, în acest sens, a profesorului consilier școlar alături de profesorii de sprijin și profesorii diriginți/învățătorii).</p>
<p>Nevoia unor categorii de copii cu dizabilități și/sau CES de a fi însoțiți, în contextul în care este interzis accesul altor persoane în școală, iar deplasarea pe culoare este strict organizată și monitorizată.</p>	<ul style="list-style-type: none">• Pentru copiii cu ADHD, hiperkinetism, TSA, retard psihic ușor sau moderat recomandăm crearea unor culoare speciale de acces sau secvențierea în timp a accesului lor, evitarea aglomerării și permiterea însoțitorilor legali să meargă cu elevii cu CES în clasă și să îi asiste pe parcursul pauzelor, respectând măsurile sanitare;• Obligatoriu pentru copiii/elevii TSA, Sindrom Down, dizabilități de vedere/auditive severe se recomandă o prezență mai activă a profesorului consilier și a profesorului de sprijin la clasele unde sunt înscriși acești elevi, organizarea unor activități de grup cu respectarea măsurilor sanitare și de distanțare, în care să se observe și să se noteze starea emoțională, capacitatea de adaptare la situație, să se organizeze jocuri de rol și sesiuni de lucru. Ar putea fi eficientă permiterea frecvenței reduse în cazul elevilor cu dizabilități mai grave și să urmărească lecțiile online, în cazul unui stres emoțional prea mare;
<p>În cazul mai multor tipuri de deficiențe/afectări, dizabilități sau tulburări, copiii cu CES pot avea dificultăți în citirea și înțelegerea mesajelor transmise pe diferite căi.</p>	<ul style="list-style-type: none">• Afișarea de pictograme în spațiile de toaletă, care să prezinte pașii de urmat în spălarea mâinilor, folosirea toaletei, etc;• Pe parcursul pauzelor recomandăm proiectarea vizuală pe un ecran sau transmiterea prin stația radio a școlii, la fiecare pauză, a măsurilor de distanțare socială, purtare a măștii, spălarea mâinilor - toate într-un limbaj accesibil tuturor copiilor, indiferent de abilitățile sau cerințele speciale.

Care sunt nevoile școlilor vizitate în județul Bacău

37 de unități școlare au nevoie de materiale de informare

Majoritatea școlilor vizitate dispun de o **cantitate mică de postere** cu conținut informativ, atât pentru părinți (pentru ca aceștia să recunoască simptomele infectării cu coronavirus și pentru a ști că nu au voie să intre în unitatea școlară), cât și pentru copii pentru ca ei să fie informați cu privire la noile reguli de prevenție.

39

de unități vizitate au nevoie de echipamente IT pentru școală, profesori și elevi

Este nevoie de un **număr mare de tablete și laptopuri**, deoarece școlile nu considera util telefonul inteligent pentru desfășurarea orelor în bune condiții. De asemenea, pentru ca elevii să participe online la ore, de acasă, în același timp cu cei care se află fizic la ore, este nevoie de **videoproiectoare și laptopuri în fiecare clasă**.

50

de unități au solicitat echipamente de protecție și materiale de curățenie și de monitorizare a sănătății

Este nevoie de o **cantitate foarte mare de măști și dezinfectanți**, deoarece aproape toate școlile au menționat că stocurile pe care le au vor ajunge pentru o perioadă foarte scurtă (de la 1-2 zile până la maximum 7 zile). De asemenea, școlile nu dispun de un număr suficient de termometre/termoscannere.

90% din unitățile de învățământ vizitate au o lipsă acută a resursei umane

Cadrele didactice sunt în număr redus și asigurau cu greu activitatea educațională și înainte de pandemie, iar pentru redeschiderea școlilor în condiții de siguranță va fi nevoie de învățarea în două schimburi, ceea ce necesită un surplus de personal. **Personalul auxiliar** este de asemenea redus. Foarte puține unități de învățământ dispun de un **medic sau asistent școlar**.

43

de școli dețin un buget limitat, ce complică gestionarea situației actuale

Lipsa resursei financiare reprezintă problema fundamentală cu care se confruntă unitățile de învățământ. Din bugetul actual, școlile nu vor putea asigura consumabile pe termen lung, unele chiar deloc, resursa umană care să susțină procesul didactic în condiții de siguranță și achiziționarea de echipamente IT.

30 este media de elevi într-o clasă

În școlile din **mediul urban** s-a constatat lipsa spațiilor necesare pentru respectarea distanțării sociale. Numarul elevilor înscriși este unul foarte mare, iar crearea de noi formațiuni va necesita un **surplus de spații** pentru a se desfășura activitatea didactică.

Microbuze școlare

În marea majoritate a instituțiilor de învățământ există un **deficit de mijloace de transport** destinate elevilor. Este necesară suplimentarea microbuzelor școlare, cât și a personalului implicat în transportul elevilor în vederea păstrării măsurilor actuale de siguranță și protecție.

Spații de cazare

Unitățile de învățământ din **mediul urban** dețin cămine și internate ce vor reprezenta o problemă în anul școlar ce urmează. Unele dintre ele au camere cu până la 6-8 locuri și **grupuri sanitare comune**.

Accesul la internet

Atât în mediul urban, cât și în cel rural, **conexiunea școlilor la internet lipsește** sau este precară în multe unități de învățământ. Multe dintre comunitățile școlare vor apela la modul de învățământ hibrid, internetul fiind nevoia principală pentru funcționarea optimă a acestei modalități de studiu.

Constatările și provocările locale ale celor șase arii de analiză culese în perioada august 2020 prin vizite în teren în 53 de unități de învățământ preuniversitar din județul Bacău, din mediul rural și urban și care acoperă toate nivelurile de învățământ, corelate cu recomandări pe care le propunem, sunt următoarele:

CONSTATĂRI ȘI PROVOCĂRI	RECOMANDĂRI
Măsuri igienico-sanitare	
<ul style="list-style-type: none">• În unitățile de învățământ vizitate s-a constatat nevoia de materiale sanitare și de protecție.• De asemenea, este nevoie de dispensoare pentru dezinfectanți, săpun și suporturi pentru hârtie.• Nevoia necesarului de personal nedidactic pentru fiecare unitate vizitată, cu precădere personalul de curățenie, vital în asigurarea condițiilor de desfășurare a școlii.	<ul style="list-style-type: none">• Identificarea resurselor necesare pentru achiziționarea materialelor consumabile și asigurarea stocurilor necesare de produse de igienă , protecție, curățenie și dezinfecție;• Întocmirea de către autoritățile competente și aplicarea în școli a unui protocol cu privire la managementul deșeurilor cu risc biologic (măști, mănuși, halate de protecție etc.);• Elaborarea și implementarea unei proceduri standard de instruire periodică a personalului unităților, a elevilor și a facilitatorilor (shadow) pentru copiii cu dizabilități și/sau CES cu privire la măsurile igienico-sanitare (identificarea din timp a simptomatologiei infecției cu SARS-COV 2, spălarea corectă a mâinilor etc.);• Amplasarea dispensoarelor pentru dezinfectanți astfel încât să fie luată în considerare eliminarea oricăror bariere de mediu posibile în accesarea acestora de către copiii cu dizabilități și/sau CES (în mod special în cazul copiilor cu deficiențe/afectări locomotorii sau vizuale);• Includerea în procedurile elaborate de școli cu privire la asigurarea măsurilor igienico-sanitare a unor prevederi speciale, adaptate condițiilor impuse de nevoile specifice ale copiilor cu dizabilități și/sau CES;

<ul style="list-style-type: none"> • În numeroase unități de învățământ, în special din mediul rural, nu există personal medical școlar, medic de familie sau asistent medical comunitar sau rolul și atribuțiile acestuia sunt preluate de medicul de familie. 	<ul style="list-style-type: none"> • Identificarea resursei umane și financiare pentru acoperirea nevoii de cadre medicale în fiecare unitate de învățământ; • Este necesară suplimentarea numărului de cadre medicale școlare (minim un medic și un asistent medical pentru fiecare instituție), dar și a asistentilor medicali comunitari; • Calculul necesarului trebuie să țină cont de existența în mediul rural a numeroase unități fără personalitate juridică, amplasate la distanțe semnificative unele de altele și care trebuie, de asemenea, deservite de personal medical.
<ul style="list-style-type: none"> • Nevoia de revizuire a planurilor de igienizare și dezinfectie pentru interiorul școlilor cu luarea în considerare a noului context în care vor funcționa începând din septembrie 2020. • Necesitatea planurilor de igienizare și dezinfectie pentru spațiile exterioare (locuri de joacă pentru copii, spații ce sunt frecvent atinse precum balustrade, clanțe) în cazul mării majorități a unităților de învățământ. 	<ul style="list-style-type: none"> • Se recomandă dezvoltarea și revizuirea planurilor de igienizare și dezinfectie atât în interiorul, cât și în exteriorul unităților școlare; • Actualizarea periodică a planurilor de igienizare și dezinfectie în funcție de contextul evolutiv din fiecare instituție; • Implementarea unor proceduri clare privind planurile de curățenie și dezinfectie; <ul style="list-style-type: none"> ○ (folosindu-se eventual ajutorul unor firme specializate în curățenie și dezinfectie); • Se recomandă întocmirea unui protocol (de către DSP) de utilizare a aparaturii de dezinfectie (lămpi UV, nebulizatoare, mopuri cu aburi etc.), cât și a managementului deșeurilor cu risc biologic; • Instruirea personalului nedidactic în vederea utilizării corecte a substanțelor folosite pentru dezinfectie și igienizare, cât și a altor materiale (ex. lămpi UV).
<ul style="list-style-type: none"> • Grupurile sanitare ale unor școli nu îndeplinesc normele actuale recomandate: acestea nu sunt în interiorul clădirii și nu există apă curentă. 	<ul style="list-style-type: none"> • Renovarea grupurilor sanitare în vederea îndeplinirii normelor actuale igienico-sanitare. • Asigurarea infrastructurii fizice școlare necesare bunei funcționări a școlilor;

<ul style="list-style-type: none">• Colegiile tehnice care dispun de ateliere prezintă un risc crescut de infectare din cauză că elevii sunt nevoiți să folosească aparatele de lucru în comun (ex: pentru prelucrarea lemnului - mașini de tăiat, ateliere pentru practica mecanicilor auto etc.).	<ul style="list-style-type: none">• Se recomandă dezinfectarea și igienizarea aparatelor după fiecare schimb de elevi. Totodată se recomandă utilizarea mănușilor de unică folosință de către fiecare elev în toate atelierile de lucru;• Programarea orelor de practică prin rotație, în așa fel încât să se poată păstra distanța între elevi, iar fiecare elev să aibă trusa și instrumentarul personal pe care să le utilizeze.
---	--

Provocările și perspectivele echipelor de management ale unităților de învățământ vizitate

- “Unitatea noastră de învățământ din mediul rural poate asigura atât pentru elevi, cât și pentru cadrele didactice, necesarul de echipamente de protecție și dezinfectanți, din bugetul propriu, pentru o perioadă îndelungată.”
- “Nu dispunem de personal medical școlar, iar relația cu medicul de familie din comună este una precară. Nu știm ce măsuri să luăm în acest sens.”
- “Avem norocul de a fi o unitate de învățământ de prestigiu, iar nivelul de înțelegere, dar și financiar al aparținătorilor poate facilita suportarea unor cheltuieli de către aceștia în vederea asigurării normelor specifice contextului actual. Mă gândesc ca director la colegii mei din zone defavorizate și mă întreb cum”.
- “Pentru a evita aglomerația la intrarea în grupurile sanitare am realizat un hol de așteptare, ce va fi deosebit de util în condițiile actuale pentru respectarea normelor de distanțare și în prevenirea răspândirii infecției cu SARS-COV-2.”
- “Ne dorim întoarcerea elevilor în școli, însă cu sprijinul necesar asigurării tuturor măsurilor de prevenire necesare, astfel încât aceștia să învețe în condiții de siguranță.”
- „Materialele de curățenie sunt suficiente pentru o lună”.
- „Stoc de măști ce vor ajunge aproximativ 2 săptămâni”.

- “Pentru 9 clădiri există 5 dispensoare”.
- “Stoc măști: 500 (sunt 1000 de elevi/schimb/zi)”.
- „Pe perioada pregătirii elevilor de clasa a VIII-a și a Evaluării Naționale, mama unui elev, asistentă medicală, a ajutat la efectuarea triajului epidemiologic în mod benevol, alături de medicul de familie și asistentul medical comunitar”.
- „Medicul de familie și asistentul medical comunitar nu au colaborat odată ce a început pandemia”.
- “Școala deține un spațiu dedicat cabinetului medical, dar nu are personal medical propriu”.
- “Nu există personal medical. Urgențele sunt duse la medicul de familie al comunei. Există însă cabinet medical. Directoarea a făcut cerere, dar nu s-a primit răspuns.”

CONSTATĂRI și PROVOCĂRI	RECOMANDĂRI
Operațiuni sigure în școli	
<ul style="list-style-type: none"> • Existența parțială a circuitelor prestabilite cu intrare și ieșire separate, în marea majoritate a școlilor vizitate. • Semnalizare limitată a circuitelor în toate structurile, planuri de extindere a marjelor sunt în derulare 	<ul style="list-style-type: none"> • Respectarea circuitelor de către elevi și personal; • Actualizarea și completarea circuitelor atât în interiorul, cât și exteriorul unității, precum și instruirea periodică a elevilor și personalului cu privire la respectarea circuitelor prestabilite.
<ul style="list-style-type: none"> • Aparținătorii nu însoțeau în general copiii până în unitatea de învățământ, cu excepția celor de vârstă mică (preșcolari, clasa zero). 	<ul style="list-style-type: none"> • Desemnarea unor persoane responsabile de preluarea copiilor de vârste mici în unități care necesită însoțire și ajutor. Și sprijin pentru diferite acțiuni de acomodare (schimbarea pieselor de încălțăminte și a hainelor, pentru interior); • Excepția de la interdicția de a intra în școală aplicată părinților sau facilitatorilor (shadow) care au atribuții în supravegherea, îngrijirea și sprijinul copiilor cu CES și sau dizabilități (aceștia pot fi, conform Ordinului 1985/2016, unul dintre părinți, asistentul personal, pentru copiii cu grad de handicap grav, o persoană numită de părinți față de

	care copilul are dezvoltată o relație de atașament sau un specialist recomandat de părinți/reprezentantul legal).
<ul style="list-style-type: none">• Parte din coordonatorii școlilor au luat în considerare monitorizarea elevilor pe durata pauzelor, astfel încât să fie respectate măsurile de distanțare.• Numărul mare de elevi (din mediul urban) și deficitului de personal; nu pot fi monitorizați corespunzător toți elevii pe durata pauzelor.	<ul style="list-style-type: none">• Decalarea pauzelor/ suplimentarea personalului școlii pentru a se asigura că măsurile de distanțare sunt respectate.
<ul style="list-style-type: none">• Raportat la numărul de elevi și la numărul de ore de educație fizică desfășurate simultan, nu se poate reamenaja curtea școlii astfel încât toți elevii să facă aceste ore afară.	<ul style="list-style-type: none">• Se poate realiza un grafic astfel încât toate spațiile disponibile să fie folosite și toți copiii să beneficieze prin rotație de orele de educație fizică în curtea școlii și sălile de sport.
<ul style="list-style-type: none">• Majoritatea unităților care dețin săli de mese pot asigura distanțarea fizică, fie având suficient spațiu, fie prin modificări de program și servirea mesei în mai multe schimburi.	<ul style="list-style-type: none">• Suplimentarea personalului de curățenie al cantinei, eventual apelându-se la firme specializate în acest sens;• Modificarea și adaptarea orarului pentru servirea mesei, astfel încât să se evite aglomerarea și să existe suficient timp pentru igienizare între schimburi.
<ul style="list-style-type: none">• În mare parte nu s-au luat în considerare măsuri suplimentare de igienizare și	<ul style="list-style-type: none">• Întocmirea unui plan standard pentru a se asigura toate normele igienico-sanitare în cantine;

<p>dezinfecție a veselei și a ustensilelor pentru prepararea alimentelor.</p>	<ul style="list-style-type: none">• Achiziționarea de substanțe dezinfectante potrivite pentru igienizarea veselei și a ustensilelor pentru prepararea alimentelor;• Suplimentarea personalului care să se ocupe de dezinfecția veselei;• Achiziționarea mașinilor de spălat vase pentru toate cantinele.
<ul style="list-style-type: none">• Într-un număr important de școli, din mediul urban, există chioșcuri de la care elevii sau personalul își procurau produse alimentare cu scopul de a fi consumate în pauze.	<ul style="list-style-type: none">• Informarea și educarea elevilor și a familiilor acestora cu privire la asigurarea unui pachet alimentar pregătit de acasă și consumarea acestuia respectând normele de igienă generale și specifice contextului actual;• Respectarea riguroasă a distanțării și a normelor de curățenie și dezinfecție în incinta chioșcurilor;• Instalarea de tonometre de la care elevii să își poată procura alimente, reducând astfel contactul uman la minimum și dezinfectarea riguroasă a suprafețelor frecvent atinse ale acestora în mod regulat.
<ul style="list-style-type: none">• Majoritatea unităților de învățământ care dețin spații de cazare nu au posibilitatea de a acomoda toți elevii cazați, cu păstrarea recomandărilor de distanțare și asigurarea spațiului personal în camere;• Grupurile sanitare sunt, de cele mai multe ori, comune pentru un număr semnificativ de camere (câte un grup sanitar pe palier).	<ul style="list-style-type: none">• Realizarea unor reglementări pentru cămine care să permită tuturor elevilor care au nevoie de cazare accesul la educație, păstrând în același timp normele de distanțare și contactul cu un număr cât mai redus de persoane (ex. cazarea colegilor de clasă în aceeași cameră, crearea unor circuite, alcătuirea unei evidențe riguroase a persoanelor care intră sau ies din spațiile de cazare, supravegherea atentă a spațiilor comune - grupuri sanitare, holuri și descurajarea elevilor de a le folosi în afara strictului necesar).

- Păstrarea distanțării și contactul cu un număr cât mai redus de persoane în interiorul spațiilor de cazare este o provocare reală, în contextul spațiilor reduse și a camerelor cu multe paturi

Provocările și perspectivele echipelor de management ale unităților de învățământ vizitate

- “În momentul de față, această unitate de învățământ nu se poate deschide sub nicio formă în scenariul 1 păstrând măsurile de distanțare și siguranță. Atât lipsa fondurilor pentru cumpărarea materialelor sanitare, cât și infrastructura nu permit deschiderea. Singura opțiune este începerea în scenariul 3.”
- “Pentru unii elevi, a fi cazat în internatul școlii este singura opțiune care asigură continuitatea studiilor. Ne este teamă că abandonul școlar va crește din cauza necesității de a reduce numărul de locuri din internat.”
- “În cadrul cantinei, nu putem înlocui vesela și ustensilele cu cele de unică folosință, însă putem asigura o igienizare și dezinfecție corespunzătoare a acestora.”

CONSTATĂRI și PROVOCĂRI	RECOMANDĂRI
Transportul școlar	
<ul style="list-style-type: none">• În mediul rural, pentru majoritatea instituțiilor de învățământ există un deficit de mijloace de transport destinate elevilor sau nu există transport special destinat elevilor.	<ul style="list-style-type: none">• Tratarea autobuzelor școlare ca extensii ale clasei.• Achiziționarea de microbuze suficiente destinate exclusiv transportului elevilor către unitățile de învățământ (pentru elevii din mediul rural).

<ul style="list-style-type: none">• În condițiile actuale de distanțare fizică, capacitatea de utilizare a microbuzelor școlare este redusă la jumătate.• Distanțele între structuri diferă de la o comunitatea la alta (între 2,5 km și 12km).• Accesul microbuzelor școlare în curtea școlilor la venire și la plecare, cumulat cu aglomerarea traficului la orele de începere a programului școlar, poate duce la un risc crescut de răspândire a infecției în rândul elevilor și părinților/ persoanelor care însoțesc copiii la și de la școală.	<ul style="list-style-type: none">• Achiziționarea de microbuze suficiente, destinate exclusiv transportului elevilor către unitățile de învățământ (pentru elevii din mediul rural);• Este necesară suplimentarea microbuzelor școlare în număr suficient, cât și a personalului implicat în transportul elevilor în vederea păstrării măsurilor actuale de siguranță și protecție (a se lua în considerare diminuarea capacității microbuzelor respectând distanțarea fizică atunci când se calculează necesarul de vehicule);• Implementarea unor circuite prestabilite pentru microbuzele școlare atât pentru intrarea, cât și pentru ieșirea din unitatea de învățământ, avându-se în vedere amenajarea curții școlii în acest sens, dar și colaborarea cu Primăria și Poliția Rutieră pentru fluidizarea traficului rutier din proximitatea unității;• Este necesară supravegherea preșcolarilor/școlarilor transportați prin prezența unui însoțitor în fiecare microbuz;• Adaptarea condițiilor asigurate în mijloacele de transport al elevilor (microbuze școlare), în funcție de caracteristicile deficiențelor/afecțiunilor sau tulburărilor elevilor cu dizabilități și/sau CES, corelat și cu condițiile de distanțare și igienă.
<ul style="list-style-type: none">• În unele unități de învățământ din mediul urban, majoritatea elevilor (cca.70%-80%) sunt din mediul rural și, în cazul în care școala urmează să își desfășoare activitatea în două schimburi, aceștia nu vor avea un mijloc de transport cu care sa ajungă înapoi acasă.	<ul style="list-style-type: none">• Suplimentarea microbuzelor școlare în număr suficient, cât și a personalului implicat în transportul elevilor;• Colaborarea cu regiile locale de transport în vederea adaptării și asigurării prelungirii programului de circulație pe rutele cel mai des frecventate de elevi.

<ul style="list-style-type: none">• Un procent semnificativ din personalul școlilor din mediul rural face naveta și se deplasează la serviciu folosind mijloace de transport în comun (autobuze, microbuze etc.).	<ul style="list-style-type: none">• Instruirea personalului școlii în privința alegerii unei modalități diferite de transport (pe jos, bicicletă, scuter, mașină personală, deplasarea simultană a mai multor persoane folosind aceeași mașină personală etc.);• Transportul personalului folosind un vehicul al școlii, special dedicat în acest sens;• Atunci când nu există alternativă la folosirea mijloacelor de transport în comun, personalul trebuie instruit cu privire la reducerea riscului de infectare și respectarea normelor igienico-sanitare, menținerea distanțării și alegerea unui vehicul cât mai puțin aglomerat.
--	--

Provocările și perspectivele echipelor de management ale unităților de învățământ vizitate

- “Sunt elevi navetiști care vin și de la 20-30 km depărtare de școală, astfel încât existența unui transport special destinat elevilor este o absolută necesitate”.
- „Din 412 elevi, 206 fac naveta!”
- “70% din elevii acestei unități de învățământ sunt din mediul rural și faptul că vom învăța în două schimburi le modifică programul și ei nu vor ajunge la timp la microbuzul care îi duce spre casă.”
- “83% dintre elevi vin din mediul rural, iar 45% din aceștia vin de la peste 35 km”.

CONSTATĂRI și PROVOCĂRI	RECOMANDĂRI
Comunicarea cu părinții, elevii și personalul didactic/nedidactic/auxiliar	
<ul style="list-style-type: none"> • La nivelul anumitor comunități, comunicarea cu părinții/aparținătorii și elevii este deficitară din cauza lipsei de interes, de cunoștințe, de tehnologie sau semnal pentru comunicare online. • Bariere de mediu existente în cazul copiilor cu dizabilități și/sau CES, în receptarea mesajelor clasice transmise prin anunțuri afișate în școli cu privire la igienă și prevenirea infecției cu noul coronavirus. 	<ul style="list-style-type: none"> • Informarea tuturor familiilor/ aparținătorilor cu privire la noile schimbări în desfășurarea activităților în contextul actual și în special a celor care privesc regulile de igienă și păstrare a sănătății, în contextul în care nivelul economic și socio-cultural al multor familii din comunitățile dezavantajate constituie o barieră reală în comunicare; • Adaptarea metodelor și canalelor de comunicare astfel încât informațiile să ajungă la toți părinții/aparținătorii (online, corespondență, afișe), transmiterea unor mesaje adaptate nivelului de cunoștințe al aparținătorilor, dar și al elevilor; • Realizarea unui plan de instruire cu privire la măsurile de prevenție, simptome, proceduri în cazul îmbolnăvirii sau al unui contact direct cu o persoană infectată, care să vizeze personalul școlii și elevii, cu elemente de instruire adaptate nivelului și vârstei copiilor și elevilor; • Transmiterea către familii a informațiilor (cu privire la activitatea școlară actuală, măsurile de prevenție, identificarea din timp a semnelor de îmbolnăvire și procedura care trebuie adoptată în cazul constatării acestora) prin asistentul medical comunitar, în cazul aparținătorilor cu care nu s-a putut lua legătura pe altă cale inițiată de școală; • Alocarea fondurilor pentru asigurarea dispozitivelor necesare comunicării în mediul online pentru familiile defavorizate/ din populațiile vulnerabile oferindu-se astfel accesul la educație și informare atât pentru elevi, cât și pentru aparținători; • Încurajarea comunicării periodice între aparținători și diriginți/ învățători/ educatori; • Comunicarea și facilitarea acceptării de către elevi, părinți și personalul școlii al unei posibile schimbări repetate în funcționare, în funcție de situația epidemiologică existentă și de regulile

	<p>impuse; comunicare eficientă între toate părțile interesate, care să surprindă problemele existente în comunitate (ex. lipsa dispozitivelor, a semnalului, probleme în înțelegerea situației) și argumentele pentru o opțiune sau alta.</p>
<ul style="list-style-type: none">• În unitățile de învățământ preșcolar predomină afișele cu mesaje de sănătate alb-negru, A4, neadaptate pe grupe de vârstă.• Nu toate structurile au afișate mesaje de informare, comunicare, educare.	<ul style="list-style-type: none">• Facilitarea transmiterii mesajelor de sănătate către elevi, potrivit grupei de vârstă;• Adaptarea conținutului mesajelor pe grupe de vârstă (color, imagini sugestive) și realizarea unor mesaje de educație sanitară audio/video la care elevii sunt mai receptivi;• Elaborarea de materiale de informare privind igiena și păstrarea sănătății, adaptate pentru copiii cu dizabilități și/sau CES, în funcție de specificul diferitelor tipuri de deficiențe/afectări sau dizabilități sau tulburări (ex. materiale de informare în Braille pentru nevăzători, spoturi audio care pot fi difuzate la stațiile radio din școală etc.).
<ul style="list-style-type: none">• În cazul nevoii de cadre didactice suplimentare pe o perioadă determinată (ex. în cazul concediilor medicale ale cadrelor didactice) se apelează la colegii din domeniu sau la cadrele didactice pensionate.	<ul style="list-style-type: none">• Identificarea și întocmirea unor liste cu personal de rezervă, care să nu fie în grupele de risc (ex. studenți în ani terminali, elevii din clasele finale din liceele pedagogice care fac practică în învățământul primar).

• Nevoia de suport psihosocial în contextul pandemiei atât pentru cadrele didactice, cât și pentru elevi; izolarea, trecerea abruptă în învățământul online, lipsa reglementărilor cu privire la desfășurarea activităților didactice au avut un impact major asupra sănătății mintale a copiilor și cadrelor școlare.	• Realizarea unui ghid pentru consilierii școlari adaptat în contextul pandemiei de COVID-19 care să vină în ajutorul acestora pentru a putea sprijini unitatea de învățământ pe perioada care urmează, luând în considerare schimbările care vor apărea în activitățile școlare (ex: tranziția între scenarii, apariția de cazuri în comunitate); este necesară extinderea rețelei de sprijin pentru ca toate unitățile să poată beneficia de ajutor la nevoie.• Încurajarea depășirii barierelor sociale ce țin de adresarea către un specialist, în cazul nevoii de sprijin psihosocial.

Provocările și perspectivele echipelor de management ale unităților de învățământ vizitate în luna august 2020

- “Există aparținători cu care nu se poate lua legătura din cauza lipsei semnalului sau a telefoanelor.”
- “În comunitatea noastră școlară, din mediul rural, există și categorii sociale defavorizate sau cu un grad scăzut de înțelegere a situației actuale, astfel încât, comunicarea dar și relaționarea cu părinții va fi dificilă.”
- “Singurul scenariu pentru care se pregătește școala noastră este cel verde, deoarece elevii din comunitate nu sunt sprijiniți de părinți și nu intră pe platforma online pentru a participa la lecție.”
- “Cu sprijinul unui sponsor și prin diferite proiecte am reușit achiziționarea unui număr de 80 de tablete, astfel suntem pregătiți și pentru scenariile 2 și 3, deși ne dorim întoarcerea tuturor elevilor la școală.”

CONSTATĂRI și PROVOCĂRI	RECOMANDĂRI
Instruirea personalului didactic/nedidactic/auxiliar și a elevilor	
<ul style="list-style-type: none"> S-a constatat lipsa personalului medical specializat (eg. medici școlari, asistenți școlari) în unitățile de învățământ sau în comunitate (ex. medic de familie, asistent medical comunitar) în vederea pregătirii, coordonării și instruirii comunității școlare. 	<ul style="list-style-type: none"> Identificarea resursei umane și financiare pentru acoperirea nevoii de cadre medicale în fiecare unitate de învățământ; Suplimentarea cadrelor medicale în unitățile de învățământ și comunitate, în special în mediul rural, astfel încât să existe cel puțin un medic și un asistent care să deservească fiecare instituție (multiple structuri, aflate în sate diferite, la distanțe semnificative, greu navetabile pe aceeași unitate de timp de către un singur medic/asistent medical); Includerea în fișa postului a personalului medical a efectuării periodice a instruirii elevilor cu privire la măsurile de prevenție și simptomatologie a infecției cu SARS-COV 2.
<ul style="list-style-type: none"> Nevoia unei proceduri actualizate pentru instruirea periodică, nu doar la începutul anului, cu privire la măsurile de prevenție, igienă și simptomatologie a infecției cu SARS-COV 2. Conștientizarea activităților și măsurilor necesare pe perioada pandemiei nu este pe deplin înțeleasă la nivelul comunității școlare. Posibile bariere de mediu în asigurarea unei informări eficiente, în școală, a copiilor cu 	<ul style="list-style-type: none"> Includerea în fișa postului a personalului didactic a efectuării periodice a instruirii elevilor, în parteneriat cu personalul medical; Instruirea elevilor cu dizabilități și/sau CES cu privire la contextul epidemiologic și la măsurile igienico-sanitare trebuie să țină cont și să fie adaptată în funcție de particularitățile individuale și de particularitățile caracteristice anumitor deficiențe, afectări, dizabilități sau tulburări/dificultăți de învățare ale acestor elevi; Se recomandă implementarea unor protocoale standard cu privire la instruirea tuturor cadrelor didactice/nedidactice/auxiliare, a elevilor și a facilitatorilor (shadow) elevilor cu dizabilități și/sau CES, în vederea minimizării riscului de infecție cu SARS-COV 2.

<p>dizabilități și/sau CES, cu privire la contextul epidemiologic și la măsurile igienico-sanitare.</p>	
<ul style="list-style-type: none"> În multe din unitățile școlare vizitate nu se cunosc pe deplin toate măsurile de prevenție și cadrul epidemiologic al infecției cu SARS-COV 2. 	<ul style="list-style-type: none"> Prezentarea informațiilor legate de contextul epidemiologic, cât și a măsurilor igienico-sanitare la orele de dirigenție, cât și în cadrul ședințelor cu părinții; Informarea eficientă și instruirea riguroasă referitoare la măsurile de prevenție, igienă și cadrul epidemiologic al infecției cu SARS-COV 2; Se recomandă realizarea și întocmirea unor materiale (broșuri, pliante, ghiduri, materiale audio și video) cu privire la mesaje de sănătate și igienă pentru a fi distribuite către unitățile de învățământ; Monitorizarea implementării planurilor de instruire a comunității școlare; Încurajați-i pe șoferii microbuzelor școlare să-și monitorizeze propriile simptome de COVID-19 înaintea fiecărei curse și să rămână la domiciliu, solicitând consiliere medicală, dacă prezintă simptome.
<ul style="list-style-type: none"> Necesitatea consolidării comunicării între DSP și unitățile de învățământ. 	<ul style="list-style-type: none"> Eficientizarea comunicării dintre DSP și unitățile de învățământ; se recomandă a fi repartizat fiecărei unități de învățământ un reprezentant al DSP-ului care să țină legătura în permanență cu direcțiunea școlii referitor la orice problemă specifică contextului actual; Stabilirea unui mecanism/proces de comunicare și informare bidirecțional între DSP și unitățile de învățământ.

Provocările și perspectivele echipelor de management ale unităților de învățământ vizitate

“Există din nefericire aparținători care nu pot realiza triajul acasă. Unii nu știu ce este un termometru.”

- “Unii părinți nu au cu cine să-și lase copilul acasă și preferă să-i dea medicamente dacă are febră înainte de plecare, iar după 2-3 ore starea lui se înrăutățește.”
- “O reală problemă în comunitate este stigmatizarea și discriminarea persoanelor suspecte sau confirmate, de aceea unii părinți au preferat să își trimită copiii la școală în loc să respecte măsurile de prevenire.”

CONSTATĂRI ȘI PROVOCĂRI	RECOMANDĂRI
Măsuri specifice pentru grădinițe	
<ul style="list-style-type: none">• S-a observat că la copiii de grădiniță respectarea distanțării de 1 metru reprezintă o preocupare a cadrelor didactice.• Copiii de grădiniță își împart obiectele personale (jucării, creioane etc.) frecvent; unele dintre aceste obiecte nu pot fi igienizate.• Copiii sunt obișnuiți să își împartă jucăriile, creioanele de colorat și obiectele personale între ei.	<ul style="list-style-type: none">• Instruirea și monitorizarea copiilor cu privire la distanțare și evitarea împărțirii obiectelor, în contextul în care competențele socio-emoționale sunt prioritare la această vârstă, iar nevoia de sprijin emoțional și de contact social sunt maxime;• Instruirea periodică adaptată grupei de vârstă, cu privire la măsurile de prevenție și igienă individuală;• Împărțirea obiectelor (jucării, creioane etc.) pe băncuțe înainte de a ajunge copiii în sălile de clasă pentru a evita, pe cât posibil, schimbul de obiecte între ei și dezinfectarea acestora înainte și după fiecare utilizare; se vor păstra doar jucăriile care pot fi igienizate.

<ul style="list-style-type: none">• În majoritatea cazurilor, însoțitorii îi conduc pe copii până în incinta unității de învățământ și îi ajută să se schimbe.	<ul style="list-style-type: none">• Desemnarea unor persoane responsabile de preluarea copiilor care necesită însoțire și ajutor; suplimentarea personalului grădiniței în acest scop;• Comunicarea cu aparținătorii în legătură cu noile măsuri de prevenție și soluționare a modului în care copiii ajung în sălile de grupă.
<ul style="list-style-type: none">• Un număr semnificativ de grădinițe sunt sub-dimensionate, iar aceste unități nu pot funcționa în două schimburi.• Nu se poate lucra în două schimburi, deoarece copiii de vârste mici au un program strict.• Posturi insuficiente pentru personal didactic/nedidactic/auxiliar.• Spații insuficiente.	<ul style="list-style-type: none">• Suplimentarea personalului din grădinițe;• Alocarea de spații suplimentare grădinițelor sau mutarea copiilor în grădinițe care nu sunt aglomerate.
<ul style="list-style-type: none">• Grădinițele cu program prelungit au și spații de odihnă în care pătuțurile sunt duble, fapt ce va îngreuna respectarea măsurilor de distanțare.• Spațiile de servire a mesei sunt în marea majoritate a cazurilor	<ul style="list-style-type: none">• Instruirea personalului și a copiilor cu privire la utilizarea spațiilor de odihnă pentru a respecta recomandările de distanțare (despărțirea pătuțurilor atașate/ poziționarea copiilor cu capetele în direcții opuse);• Totodată, vor trebui reamenajate spațiile comune pentru somn și servirea mesei, în scopul menținerii distanțării de 1 metru între copii.

<p>suficient de spațioase, dar necesită să fie reamenajate.</p>	
<ul style="list-style-type: none">În curtea celor mai multe dintre unitățile de învățământ există spații de joacă destinate copiilor preșcolari.	<ul style="list-style-type: none">Igienizarea și dezinfectarea regulată a obiectelor atinse frecvent de către copii în spațiile de joacă exterioare;Alocarea fondurilor pentru necesarul de dezinfectanți și produse de curățenie;Igienizarea și dezinfectarea regulată a obiectelor atinse frecvent de către copii în spațiile de joacă exterioare.
<ul style="list-style-type: none">Mulți copii sunt aduși la grădiniță de către aparținători care se încadrează în grupele de vârstă la risc.	<ul style="list-style-type: none">Informarea aparținătorilor cu privire la măsurile de prevenire, identificarea semnelor de îmbolnăvire, proceduri în cazul în care copilul/un membru al familiei dezvoltă simptome ale infecției cu SARS-CoV 2; practicile de a aduce copilul bolnav la grădiniță trebuie descurajate;Se poate avea în vedere comunicarea adaptată pentru însoțitorii aflați în grupele de risc (vârstnici, persoane cu afecțiuni cronice) prin mesaje care să reamintească riscurile la care aceștia se expun în contextul pandemiei de COVID-19 și măsurile de prevenție recomandate;
<ul style="list-style-type: none">În unele unități este luată în considerare achiziționarea de mopuri cu abur și de lămpi UV pentru dezinfecția și igienizarea grădinițelor.Există o nevoie de comunicare mai clară și specifică în ceea ce privește	<ul style="list-style-type: none">Realizarea unor comunicări și/sau reglementări cu privire la materialele folosite pentru igienizare și dezinfecție (lămpile UV, mopuri cu abur), având în vedere nevoile speciale ale grădinițelor (spații de joacă, spații de odihnă, spații mochetate).

necesarul și tipul de substanțe de curățare și dezinfecție ce pot fi utilizate pentru a se evita realizarea de achiziții necesare.	
--	--

Provocările și perspectivele echipelor de management ale unităților de învățământ vizitate

- “Nu știm cum vor face față educatoarele noilor cerințe de distanțare. De exemplu, cum poate fi alinat un copil de grupă mică fără ca educatoarea să îl ia în brațe sau măcar să îl mângâie?”
- “Părinții și bunicii se ocupau de aducerea copilului până în clasă și îi schimbau hainele, acum cine va mai face asta? Nu avem destul personal și pentru acest lucru...”
- “Nu putem să lucrăm în 2 schimburi la grădiniță, deoarece copilul nu poate să stea singur de la 8 dimineața la ora 12.”
- “Programul prelungit nu va mai putea fi realizat în grădinițe în condițiile actuale.”
- “Înainte de această perioadă copiii își împărțeau creioane de colorat și jucării între ei și erau încurajați să o facă, acum vor trebui instruiți să evite împărțirea obiectelor.”
- “Odată cu întoarcerea copiilor în grădinițe, aceștia vor dori să socializeze, lucru ce va face dificil pentru educatoare să îi țină în băncuțele lor pe fiecare.”

Fondul Națiunilor Unite pentru Copii - UNICEF
Bd. Primăverii, nr. 48A, Sector 1, București, România

Telefon [+40 212 017 853](tel:+40212017853)
www.unicef.org/romania/ro

